

Zátěž populace ČR kardiovaskulárními onemocněními

VERZE 2024-01.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Klára Benešová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	-
Datum vytvoření dokumentu:	8. 6. 2023
Datum poslední aktualizace:	4. 6. 2024
Datum a vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	30. 4. 2024, schváleno bez výhrad
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30. 4. 2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	OIS-01-01
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, populační zátěž, kardiovaskulární onemocnění, prevalence
EuroVoc	NT1 kardiovaskulární onemocnění
Citace:	Benešová K., Jarkovský J., Klika P., Šanca O., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Zátěž populace ČR kardiovaskulárními onemocněními. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1666-kardiovaskularni-onemocneni-zatez-ceska-republika . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/104
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje hodnotit počet osob v populaci ČR, u kterých bylo identifikováno kardiovaskulární onemocnění (KVO). Data o prevalenci KVO jsou dostupná od roku 2014 až do posledního uzavřeného roku a uživateli je umožněno údaje zjištěné v jednotlivých letech stratifikovat dle demografických charakteristik pacientů (pohlaví, věková kategorie, kraj a okres bydliště). Tato datová sada poskytuje pouze obecný přehled zátěže populace kardiovaskulárními onemocněními, nezaměřuje se na jednotlivá konkrétní onemocnění vyskytující se v populaci.

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) vznikla datová sada přinášející informace o zátěži české populace kardiovaskulárními onemocněními ve formě agregovaných dat. Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden záznam (řádek) datové sady obsahuje informaci o počtu osob s kardiovaskulárním onemocněním v daném roce v závislosti na pohlaví, věkové kategorii a místu bydliště pacienta.

Kardiovaskulární onemocnění je u pacienta identifikováno při splnění alespoň jedné z následujících podmínek:

- 1) Pacient byl v posledních 5 letech (tj. v hodnoceném roce nebo ve čtyřech předcházejících letech) hospitalizován na lůžku akutní péče s hlavní nebo vedlejší hospitalizační diagnózou kódovanou dle [Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize \(MKN-10\)](#):
 - a. I00–I99 (nemoci oběhové soustavy), bez I60–I69 (cévní nemoci mozku)
 - I00–I02 Akutní revmatická horečka
 - I05–I09 Chronické revmatické choroby srdeční
 - I10–I15 Hypertenzní nemoci
 - I20–I25 Ischemické nemoci srdeční
 - I26–I28 Kardiopulmonální nemoc a nemoci plicního oběhu
 - I30–I52 Jiné formy srdečního onemocnění
 - I70–I79 Nemoci tepen, tepének a vlásečnic
 - I80–I89 Nemoci žil, mizních cév a mizních uzlin nezařazené jinde
 - I95–I99 Jiná a neurčená onemocnění oběhové soustavy
 - b. Q20–Q28 (vrozené vady oběhové soustavy).
- 2) Pacient byl v posledních 5 letech (tj. v hodnoceném roce nebo ve čtyřech předcházejících letech) ambulantně léčen u relevantních odborností (001 všeobecný praktický lékař, 002 praktický lékař pro děti a dorost, 101 internista, 107 kardiolog, 301 pediatr, 302 dětský kardiolog) s hlavní nebo vedlejší diagnózou I00–I99 (bez I60–I69) nebo Q20–Q28 (dle MKN-10) a zároveň pacient ve stejném časovém období užíval léčivo cílené na kardiovaskulární systém – oddíl C dle anatomicko-terapeuticko-chemické klasifikace léčiv ([ATC klasifikace](#)).

Data NRHZS jsou aktuálně k dispozici v rozsahu pokrývajícím časové období od roku 2010 do posledního uzavřeného roku, přičemž tato datová sada zaměřující se na pacienty s kardiovaskulárním onemocněním pokrývá pouze časové období od roku 2014 dále. Data z let 2010–2013 jsou využita pro následující roky jako zdroj informací o případné historii léčby kardiovaskulárních

onemocnění u jednotlivých pacientů. Tím je zajištěna ekvivalentní dostupnost dat pro všechny hodnocené roky a možnost hodnocení časového vývoje.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada je odvozena z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS). Jeden záznam (řádek) udává počet osob v populaci ČR s kardiovaskulárním onemocněním v hodnoceném roce ve stratifikaci dle pohlaví, věkové kategorie a regionu bydliště pacienta (kraj a okres).

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně (např. výkony agregované do ošetřovacího dne při lůžkové péči) nejsou v datové sadě zohledněny.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace na úroveň okresu, věk na pětileté věkové kategorie).

1.4 Příklady použití

Na základě této datové sady lze hodnotit prevalenci kardiovaskulárních onemocnění v ČR včetně časového vývoje. Kromě absolutních hodnot lze v kombinaci s dalšími datovými zdroji o populaci ČR počítat také standardizované hodnoty – např. přepočten na 100 000 obyvatel, a to souhrnně i s ohledem na pohlaví, věk a region bydliště.

Příklad konkrétního výstupu: Uživatel hodnotí časový vývoj prevalence kardiovaskulárních onemocnění v jednotlivých krajích ČR (počet případů na 100 tisíc obyvatel kraje v roce 2015 vs. v roce 2020), srovnává prevalenci v různých věkových skupinách s ohledem na velikost populace daného věku (= věkově specifická prevalence).

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Data jsou publikována v agregované formě a neobsahují žádné informace umožňující identifikaci fyzických osob. Geografické údaje jsou prezentovány maximálně na úrovni okresu bydliště pacienta a věk pacienta pouze jako věková kategorie.

1.6 Klíčová slova dle MeSH (medicínský specifický slovník)

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, populační zátěž, kardiovaskulární onemocnění, prevalence

1.7 Klasifikace dle EuroVoc (multidisciplinární slovník EU)

NT1 kardiovaskulární onemocnění

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 29 482

- Počet popisných atributů: 8
- Velikost: 794 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

Z technického hlediska vzniká tato datová sada kombinací údajů z datové věty AB (hlavičky dokladů o poskytnutých zdravotních službách) a datové věty AC (řádky těchto dokladů s údaji o jednotlivých poskytnutých zdravotních službách) dle Datového rozhraní NRHZS, pro bližší informace viz dokumentaci na webové adrese <https://www.uzis.cz/nrhzs>.

4 Agregace a transformace dat

Detailní záznamy obsažené v datech NRHZS byly agregovány a transformovány do podoby, která umožňuje hodnotit prevalenci kardiovaskulárních onemocnění v populaci České republiky. Pro identifikaci pacientů a při následném vytváření agregovaných záznamů této datové sady byly využity definice uvedené v kapitole 1.2.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: hodnocený rok
- Možné hodnoty: 2014 až poslední uzavřený rok

2. Kraj bydliště

- Název parametru: kraj_bydliste
- Datový typ: string
- Popis parametru: kraj bydliště pacienta v hodnoceném roce
- Možné hodnoty:
 - CZ010 – Hlavní město Praha
 - CZ020 – Středočeský kraj
 - CZ031 – Jihočeský kraj
 - CZ032 – Plzeňský kraj
 - CZ041 – Karlovarský kraj
 - CZ042 – Ústecký kraj
 - CZ051 – Liberecký kraj
 - CZ052 – Královéhradecký kraj
 - CZ053 – Pardubický kraj
 - CZ063 – Kraj Vysočina
 - CZ064 – Jihomoravský kraj
 - CZ071 – Olomoucký kraj
 - CZ072 – Zlínský kraj

- CZ080 – Moravskoslezský kraj
- CZ099 – neurčeno

3. Okres bydliště

- Název parametru: okres_bydliste
- Datový typ: string
- Popis parametru: okres bydliště pacienta v hodnoceném roce
- Možné hodnoty:
 - CZ0100 – Praha
 - CZ0201 – Benešov
 - CZ0202 – Beroun
 - CZ0203 – Kladno
 - CZ0204 – Kolín
 - CZ0205 – Kutná Hora
 - CZ0206 – Mělník
 - CZ0207 – Mladá Boleslav
 - CZ0208 – Nymburk
 - CZ0209 – Praha-východ
 - CZ020A – Praha-západ
 - CZ020B – Příbram
 - CZ020C – Rakovník
 - CZ0311 – České Budějovice
 - CZ0312 – Český Krumlov
 - CZ0313 – Jindřichův Hradec
 - CZ0314 – Písek
 - CZ0315 – Prachatice
 - CZ0316 – Strakonice
 - CZ0317 – Tábor
 - CZ0321 – Domažlice
 - CZ0322 – Klatovy
 - CZ0323 – Plzeň-město
 - CZ0324 – Plzeň-jih
 - CZ0325 – Plzeň-sever
 - CZ0326 – Rokycany
 - CZ0327 – Tachov
 - CZ0411 – Cheb
 - CZ0412 – Karlovy Vary
 - CZ0413 – Sokolov
 - CZ0421 – Děčín
 - CZ0422 – Chomutov
 - CZ0423 – Litoměřice
 - CZ0424 – Louny
 - CZ0425 – Most
 - CZ0426 – Teplice
 - CZ0427 – Ústí nad Labem
 - CZ0511 – Česká Lípa
 - CZ0512 – Jablonec nad Nisou
 - CZ0513 – Liberec

- CZ0514 – Semily
- CZ0521 – Hradec Králové
- CZ0522 – Jičín
- CZ0523 – Náchod
- CZ0524 – Rychnov nad Kněžnou
- CZ0525 – Trutnov
- CZ0531 – Chrudim
- CZ0532 – Pardubice
- CZ0533 – Svitavy
- CZ0534 – Ústí nad Orlicí
- CZ0631 – Havlíčkův Brod
- CZ0632 – Jihlava
- CZ0633 – Pelhřimov
- CZ0634 – Třebíč
- CZ0635 – Žďár nad Sázavou
- CZ0641 – Blansko
- CZ0642 – Brno-město
- CZ0643 – Brno-venkov
- CZ0644 – Břeclav
- CZ0645 – Hodonín
- CZ0646 – Vyškov
- CZ0647 – Znojmo
- CZ0711 – Jeseník
- CZ0712 – Olomouc
- CZ0713 – Prostějov
- CZ0714 – Přerov
- CZ0715 – Šumperk
- CZ0721 – Kroměříž
- CZ0722 – Uherské Hradiště
- CZ0723 – Vsetín
- CZ0724 – Zlín
- CZ0801 – Bruntál
- CZ0802 – Frýdek-Místek
- CZ0803 – Karviná
- CZ0804 – Nový Jičín
- CZ0805 – Opava
- CZ0806 – Ostrava-město
- CZ0999 – neurčeno

4. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - 1 – muž
 - 2 – žena

5. Věková kategorie

- Název parametru: vek_kategorie

- Datový typ: numeric
- Popis parametru: věková kategorie pacienta v hodnoceném roce
- Možné hodnoty:
 - 0 – 0 let
 - 1 – 1 až 4 roky
 - 2 – 5 až 9 let
 - 3 – 10 až 14 let
 - 4 – 15 až 19 let
 - 5 – 20 až 24 let
 - 6 – 25 až 29 let
 - 7 – 30 až 34 let
 - 8 – 35 až 39 let
 - 9 – 40 až 44 let
 - 10 – 45 až 49 let
 - 11 – 50 až 54 let
 - 12 – 55 až 59 let
 - 13 – 60 až 64 let
 - 14 – 65 až 69 let
 - 15 – 70 až 74 let
 - 16 – 75 až 79 let
 - 17 – 80 až 84 let
 - 18 – 85 až 89 let
 - 19 – 90 až 94 let
 - 20 – 95 a více let

6. Počet osob s kardiovaskulárním onemocněním

- Název parametru: prevalence_KVO
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: počet osob s kardiovaskulárním onemocněním v hodnoceném roce
- Možné hodnoty: nezáporná celá čísla